

Besluit

Geschilbesluit Haghorst-Enexis

Ons kenmerk : ACM/UIT/669846
Zaaknummer : ACM/25/197207
Datum : **20 januari 2026**

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 5.4 van de Energiewet over de klacht van Zonneweide Haghorst B.V. over het eenzijdig overzetten van Zonneweide Haghorst B.V. op de storingsreserve door Enexis Netbeheer B.V. waarna onderbrekingen van de transportdienst plaatsvinden.

1. Verloop van de procedure

- 1 Op 14 juli 2025 heeft de Autoriteit Consument en Markt (ACM) een klacht als bedoeld in artikel 5.4 van de Energiewet¹ ontvangen van Zonneweide Haghorst B.V. (Haghorst). Het betreft een geschil met netbeheerder Enexis Netbeheer B.V. (Enexis).
- 2 Enexis heeft een schriftelijke zienswijze op de klacht ingediend. Deze is op 25 augustus 2025 door de ACM ontvangen.
- 3 Op 23 september 2025 heeft de ACM aanvullende vragen gesteld aan Haghorst en Enexis. Enexis heeft op 1 oktober 2025 de vragen beantwoord. Haghorst heeft op 2 oktober 2025 de vragen beantwoord.
- 4 Op 6 oktober 2025 is er op het kantoor van de ACM in Den Haag een hoorzitting geweest. De ACM heeft het verslag hiervan aan partijen gezonden.
- 5 Op 14 oktober 2025 heeft de ACM Enexis gevraagd om aanvullende informatie. Op 27 oktober 2025 heeft de ACM de gevraagde informatie ontvangen.

2. Het geschil

- 6 Dit geschil gaat ten eerste over de vraag of Enexis in strijd heeft gehandeld met haar wettelijke taken door Haghorst eenzijdig over te zetten op de storingsreserve en de transportdienst voor Haghorst vervolgens te onderbreken als gevolg van gepland onderhoud en een calamiteit in het net van TenneT. Meer specifiek gaat het over de vraag of Enexis in strijd heeft gehandeld met de wettelijke taak van artikel 16, eerste lid, onderdeel b, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) om de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen en de transportplicht van artikel 16, eerste lid, onderdeel f, en artikel 24, eerste lid, van de E-wet.
- 7 Ten tweede gaat het geschil over de vraag of Enexis in strijd heeft gehandeld met het verbod op discriminatie bij het uitvoeren van de transportplicht van artikel 24, derde lid, van de E-wet.

3. Feiten

- 8 Op grond van de door partijen aangeleverde stukken en hetgeen op de hoorzitting naar voren is gebracht stelt de ACM de volgende feiten en omstandigheden vast.
- 9 Haghorst is exploitant van een zonneweide in de plaats Haghorst, gemeente Hilvarenbeek. Op 7 december 2020 heeft Enexis een offerte uitgebracht voor aansluiting met een capaciteit van 26.100 kVA, een gecontracteerd vermogen voor teruglevering van 26.100 kW en een gecontracteerd vermogen voor afname van 1 kW.
- 10 In de offerte heeft Enexis aangegeven dat het mogelijk is dat Enexis de aansluiting realiseert op een net dat op termijn geen redundantie heeft. Bij een aansluiting op een net zonder redundantie is het transport van elektriciteit niet altijd mogelijk tijdens storingen en geplande werkzaamheden

¹ Per 1 januari 2026 is de Energiewet van kracht. Waar voorheen artikel 51 van de Elektriciteitswet 1998 als grondslag gold, is dat nu artikel 5.4 van de Energiewet.

aan het hoogspanningsnet. Op 6 januari 2021 heeft Haghorst de offerte van Enexis ondertekend.²

- 11 Op 1 juli 2021 hebben Haghorst en Enexis een aansluit- en transportovereenkomst (hierna: ATO) getekend. Deze ATO is op 14 augustus 2023 door partijen gewijzigd. Partijen hebben het gecontracteerde transportvermogen voor afname verhoogd van 1 kW naar 50 kW. Deze 50 kW betreft afname ten behoeve van de productie van de zonneweide. De wijziging van het gecontracteerd transportvermogen is vermeld in een ATO met de datum 14 augustus 2024.
- 12 Op 22 april 2022 heeft Haghorst een verzoek gedaan aan Enexis voor verhoging van haar transportcapaciteit voor afname van 1 kW naar 26.100 kW. In Noord-Brabant is invoedingscongestie in het net van TenneT.³ Voor deze aangevraagde transportcapaciteit voor afname staat Haghorst op de wachtlijst bij Enexis.
- 13 Op 31 augustus 2023 heeft Enexis de aansluiting van Haghorst gerealiseerd op het HS/MS station Boxtel. De aansluiting van Haghorst was gerealiseerd op het deel van het 10 kV net met redundantie (N-1).⁴
- 14 Op 3 mei 2024 heeft Enexis aangegeven dat zij de aansluiting van Haghorst wil overzetten naar de storingsreserve om overbelasting op het net te voorkomen.⁵ Een aansluiting op de storingsreserve betekent dat Haghorst aangesloten wordt op een net zonder redundantie (N-0). Tussen Enexis en Haghorst is na deze aankondiging contact geweest over het voornemen van Enexis om Haghorst over te zetten naar de storingsreserve. Haghorst heeft niet ingestemd met deze overzetting, maar heeft aangegeven bereid te zijn andere oplossingen te verkennen.
- 15 Op 25 maart 2025 heeft Enexis Haghorst geïnformeerd dat zij alternatieven voor de overzetting niet mogelijk acht, en dat zij de aansluiting van Haghorst zal overzetten naar de storingsreserve. Op 9 april 2025 heeft Enexis de aansluiting van Haghorst overgezet naar de storingsreserve van HS/MS station Boxtel. Dit heeft Enexis op 10 april 2025 per e-mail aan Haghorst laten weten.⁶
- 16 Op 17 april 2025 heeft Enexis aan Haghorst aangekondigd dat zij de transportdienst aan Haghorst zal onderbreken op 15 mei 2025 vanwege inspecties van de transformatoren op het HS/MS station Boxtel.⁷ Op 8 mei 2025 heeft Enexis een tweede onderbreking van de transportdienst aan Haghorst aangekondigd op 27 mei 2025 vanwege werkzaamheden die Enexis in samenwerking met TenneT gaat uitvoeren.⁸ Beide aangekondigde transportonderbrekingen hebben plaatsgevonden. Op 18 juni 2025 is de transportdienst aan Haghorst zonder voorafgaande aankondiging onderbroken als gevolg van een incident in het net van TenneT.⁹ Op 20 juni 2025 zijn verdere transportonderbrekingen aangekondigd als gevolg van geplande werkzaamheden op 14 augustus 2025.¹⁰
- 17 Voor de onderbrekingen van de transportdienst als gevolg van gepland onderhoud keert Enexis vrijwillig een compensatievergoeding uit. Over een stelsel voor compensatievergoedingen lopen

² Bijlage 1 bij de geschilaanvraag, ACM/IN/1008302.

³ Zie: TenneT (9 september 2022) *Congestieonderzoek Noord-Brabant - Invoeding* (PU-AMT-22-310) en TenneT (17 oktober 2024) *Congestieonderzoek Noord-Brabant – Invoeding herijking* (PU-AMT 24-274). Beschikbaar via: <https://www.tennet.eu/nl/de-elektriciteitsmarkt/congestiemanagement/onderzoeken-naar-congestiemanagement/congestieonderzoek-brabant-en-limburg>.

⁴ Het Nederlandse elektriciteitsnet is ontworpen en aangelegd voor een zeer hoge leveringszekerheid. Om de leveringszekerheid te waarborgen zijn bepaalde systemen zowel op component- als op systeemniveau redundant uitgevoerd. Dit houdt in dat sommige onderdelen dubbel of nog vaker aanwezig zijn. Het voordeel is dat wanneer een component uitvalt, omgeschakeld kan worden naar een ander onderdeel of systeem.

⁵ Bijlage 4 bij de geschilaanvraag, ACM/IN/1008302.

⁶ Bijlage 6 bij de geschilaanvraag, ACM/IN/1008302.

⁷ Bijlage 7 bij de geschilaanvraag, ACM/IN/1008302.

⁸ Bijlage 10 bij de geschilaanvraag, ACM/IN/1008302.

⁹ Bijlage 11 bij de geschilaanvraag, ACM/IN/1008302.

¹⁰ Bijlage 12 bij de geschilaanvraag, ACM/IN/1008302.

nog onderhandelingen tussen de markt en netbeheerders. Enexis is op dit moment niet verplicht om een compensatievergoeding uit te keren.¹¹

4. Wettelijk kader

18 De ACM verwijst voor het wettelijk kader naar de bijlage bij dit besluit.

5. Standpunten van partijen

5.1. Haghorst

19 Haghorst heeft – kort samengevat – in de stukken en op de hoorzitting het volgende naar voren gebracht.

5.1.1. Het eenzijdig overzetten naar een net zonder redundantie

- 20 Haghorst stelt dat Enexis niet eenzijdig de bestaande aansluiting van Haghorst kan overzetten naar de storingsreserve, en Haghorst als gevolg hiervan vervolgens confronteren met meerdere onderbrekingen van de transportdienst. Dit is volgens Haghorst in strijd met de transportplicht van artikel 16, eerste lid, onderdeel f en artikel 24, eerste lid van de E-wet. Ook stelt Haghorst dat het in strijd is met de wettelijke taak van Enexis uit artikel 16, eerste lid, onderdeel b van de E-wet om de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen.
- 21 Hoewel het Besluit van 1 december 2020 tot wijziging van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas (uitvalsituaties hoogspanningsnet) (hierna: AMvB N-1) netbeheerders meer ruimte geeft om gebruik te maken van de storingsreserve ten behoeve van het transport van (duurzaam) opgewekte elektriciteit, biedt AMvB N-1 volgens Haghorst geen grondslag om eenzijdig een producent die al is aangesloten op het net over te zetten op deze storingsreserve.
- 22 Haghorst stelt dat AMvB N-1 alleen van toepassing is op nieuwe aansluitingen. Volgens Haghorst is het doel van AMvB N-1 om ruimte te creëren voor het aansluiten van nieuwe duurzame productie op de storingsreserve. De AMvB N-1 geeft volgens Haghorst geen mogelijkheid aan Enexis om bestaande producenten van het deel van het net met redundantie over te zetten naar de storingsreserve zonder redundantie. Ter onderbouwing van haar stelling verwijst Haghorst naar de Nota van Toelichting bij AMvB N-1,¹² de evaluatie van AMvB N-1,¹³ en de toelichting bij de wijziging van de Netcode elektriciteit om deze in overeenstemming te brengen met AMvB N-1.¹⁴
- 23 Ook verwijst Haghorst naar artikel 3.15, dertiende lid van de Netcode elektriciteit ter onderbouwing van de stelling dat AMvB N-1 geen ruimte biedt om eenmaal aangesloten producenten over te zetten naar de storingsreserve. Artikel 3.15, dertiende lid van de Netcode elektriciteit bevat een verplichting voor producenten die op grond van AMvB N-1 zijn aangesloten op de storingsreserve. In de toelichting bij de introductie van deze verplichting heeft de ACM het volgende opgeschreven: “nieuwe eenheden die worden aangesloten op netten mét enkelvoudige

¹¹ Bijlage 9 bij de geschilaanvraag, ACM/IN/1008302.

¹² Besluit van 1 december 2020 tot wijziging van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas (uitvalsituaties hoogspanningsnet) (Staatsblad 2020, [511](#)).

¹³ Bijlage [1098751](#) bij Kamerstukken II 2022/23, 31239, nr. 443: D-Cision (maart 2023) *Evaluatie van de AMvB n-1*.

¹⁴ Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 26 april 2023, kenmerk ACM/UIT/591251 tot wijziging van de voorwaarden als bedoeld in artikel 31 van de Elektriciteitswet 1998 betreffende de enkelvoudige storingsreserve (Staatscourant 2023, [13339](#))

storingsreserve hoeven niet aan artikel 3.15 te voldoen".¹⁵ Deze toelichting wijst er volgens Haghorst op dat het niet de bedoeling is dat een producent die eenmaal aangesloten is op een net met redundantie later wordt overgezet naar een net zonder redundantie.

- 24 Haghorst stelt dat als de ACM wel van mening is dat AMvB N-1 ruimte geeft om bestaande aansluitingen over te zetten naar de storingsreserve, dit alleen mogelijk is als deze overzetting in de ATO is afgesproken. Bij een eenzijdige overzetting naar de storingsreserve en de daaruit volgende verslechtering van de contractuele positie van Haghorst is volgens Haghorst sprake van regulering of ontneming van eigendom waartoe de netbeheerder niet gerechtigd is.
- 25 Ook is Haghorst van mening dat het doel van artikel 9.7 van de Netcode elektriciteit is dat degenen die transportcapaciteit hebben gecontracteerd, daar in de toekomst gebruik van kunnen blijven maken. Als door 'natuurlijke groei' binnen de gecontracteerde vermogens meer vraag ontstaat naar transport, zal de netbeheerder maatregelen moeten nemen om dat te faciliteren. Haghorst en Enexis zijn een vast transportrecht overeengekomen en artikel 9.7 van de Netcode elektriciteit strekt juist ter bescherming van het gecontracteerde transportrecht van Haghorst. Volgens Haghorst volgt niet uit dit artikel dat de netbeheerder gecontracteerde transportrechten van afnemers zoals Haghorst eenzijdig mag inperken. De technische maatregelen die de netbeheerder kan nemen op grond van artikel 9.7, eerste lid, onder a, van de Netcode elektriciteit, bestaan volgens Haghorst dan ook uit maatregelen die de netbeheerder zelf in haar net kan treffen zonder daarbij de gecontracteerde transportrechten van aangesloten te beïnvloeden. Ook is Haghorst van mening dat artikel 9.7 van de Netcode geen verplichting bevat tot het hanteren van een bepaalde volgorde bij het nemen van maatregelen.
- 26 Ten slotte verwijst Haghorst naar haar lopende aanvraag voor transportcapaciteit van afname voor 26.100 kW, waarvoor zij op de wachtlijst staat. De aansluiting van Haghorst is technisch geschikt voor deze transportcapaciteit voor afname. Daarom had Enexis Haghorst als gebruiker moeten behandelen. Voor gebruikers biedt AMvB N-1 geen ruimte voor een aansluiting op de storingsreserve, aldus Haghorst.

5.1.2. Strijd met het verbod op discriminatie

- 27 Haghorst stelt dat Enexis in strijd handelt met het verbod op discriminatie als bedoeld in artikel 24, derde lid, van de E-wet, door Haghorst eenzijdig over te zetten op de storingsreserve. Door Haghorst eenzijdig over te zetten op de storingsreserve behandelt Enexis Haghorst anders dan de andere producenten die wel op het deel van het net met redundantie aangesloten blijven. Enkel Haghorst wordt immers door Enexis geconfronteerd met onderbrekingen van de transportdienst als gevolg van storingen of onderhoudswerkzaamheden.
- 28 Volgens Haghorst ontbreekt een objectieve rechtvaardiging voor het onderscheid dat Enexis maakt tussen Haghorst en andere producenten die wel aangesloten zijn op een net met redundantie. Daarbij wijst Haghorst op de stelling van Enexis dat Enexis alternatieven voor het overzetten van Haghorst op de storingsreserve niet kan aanbieden omdat deze alternatieven hogere maatschappelijke kosten met zich meebrengen. Dit impliceert dat er geen (technische) redenen zijn die een objectieve en proportionele rechtvaardiging kunnen bieden voor het onderscheid dat Enexis maakt.

¹⁵ Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 26 april 2023, kenmerk ACM/UIT/591251 tot wijziging van de voorwaarden als bedoeld in artikel 31 van de Elektriciteitswet 1998 betreffende de enkelvoudige storingsreserve, Staatscourant 2023, [13339](#), rn. 84.

5.2. Enexis

- 29 Enexis heeft – kort samengevat – in de stukken en op de zitting het volgende naar voren gebracht.

5.2.1. Het overzetten naar een net zonder redundantie

- 30 Enexis stelt dat AMvB N-1 een grondslag biedt om bestaande producenten eenzijdig over te zetten naar de storingsreserve. Enexis stelt dat zij dwingend is gehouden de vrijstellingen van AMvB N-1 toe te passen. Toestemming om transport niet over een net met redundantie, maar over een net zonder redundantie plaats te laten vinden is volgens Enexis niet vereist.
- 31 Volgens Enexis komt artikel 16, vierde lid, van de E-wet in de kern erop neer dat een enkelvoudige storingsreserve moet worden aangehouden om het transport van elektriciteit in geval van onvoorziene situaties te verzekeren.
- 32 De vrijstellingen die in paragraaf 4a van AMvB N-1 zijn opgenomen, spreken allen van een vrijstelling voor uitvalsituaties die leiden tot een onderbreking van transport voor zover het gaat om aangesloten productie op het onderliggende net met een spanningsniveau van hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV. Enexis stelt dat uit de tekst van de relevante bepalingen van AMvB N-1 volgt dat alle aangesloten productie – ongeacht of die productie bestaand of nieuw is – onder de reikwijdte van AMvB N-1 valt.
- 33 Enexis stelt dat zij op grond van artikel 9.12 van de Netcode elektriciteit dwingend gehouden is om de vrijstelling van AMvB N-1 toe te passen op zowel aan te sluiten als aangesloten productie. Deze bevoegdheid is niet verder ingeperkt of geclausuleerd.
- 34 Ook wijst Enexis erop dat zij op grond van de artikelen 9.6 en 9.7 van de Netcode elektriciteit in geval van een situatie waarin de gevraagde transportcapaciteit in een net de beschikbare transportcapaciteit overstijgt, ook gehouden is om technische maatregelen te nemen om de beschikbare transportcapaciteit te vergroten. Enexis stelt dat zij daarbij is gehouden om de maatregelen genoemd in artikel 9.7 van de Netcode elektriciteit volgordekelijk te doorlopen. Dat betekent dat maatregelen zoals het afsluiten van een capaciteitsbeperkingscontract (CBC) pas aan bod komen op het moment dat er geen technische maatregelen meer voorhanden zijn. Het overzetten van bestaande producenten naar een net zonder redundantie is volgens Enexis een technische maatregel om de transportcapaciteit te vergroten.
- 35 Enexis betoogt ten slotte dat zij de stelling van Haghorst over artikel 3.15, dertiende lid van de Netcode elektriciteit, en de toelichting van de ACM daarbij niet kan volgen. Volgens Enexis bepaalt dit artikel enkel dat bepaalde eisen niet gelden voor nieuwe productie-eenheden die aangesloten worden op een net met redundantie. Anders dan Haghorst stelt, volgt uit het beperken van deze eis tot bepaalde nieuwe productie-eenheden niet dat uitsluitend nieuwe productie-eenheden kunnen worden aangesloten op een net zonder redundantie.

5.2.2. Geen strijd met het verbod op discriminatie

- 36 Enexis stelt zich op het standpunt dat er geen sprake is van discriminatie. Enexis past enkel AMvB N-1 toe. Volgens Enexis is er een gerechtvaardigd onderscheid tussen verbruikers en aangeslotenen met uitsluitend productie. Enexis past de vrijstellingsbevoegdheid toe en hanteert een maatregelenladder, die volgens haar objectief gezien vanuit de noodzaak van het net kan worden toegepast.

- 37 Enexis stelt dat de reden dat Haghorst is overgezet naar de storingsreserve, en niet andere aangesloten met productie, zit op het feit dat alleen de overzetting van Haghorst voldoende impact heeft om overbelasting te voorkomen. Op het HS/MS station Boxtel zit slechts één andere aangeslotene die Enexis technisch gezien zou kunnen overzetten naar de storingsreserve. Het specifieke invoeding- en belastingsprofiel van deze andere aangeslotene is niet toereikend om overbelasting van het net te voorkomen door overzetting van deze aangeslotene naar de storingsreserve. Daarmee is Haghorst volgens Enexis objectief te onderscheiden van andere aangesloten.

6. Beoordeling van het geschil

- 38 De ACM gaat hieronder in op de vraag of Enexis in strijd heeft gehandeld met haar wettelijke taken en verplichtingen. Allereerst behandelt de ACM in paragraaf 6.1.1 de vraag of de wet ruimte biedt om bestaande producenten zoals Haghorst over te zetten van een net met redundantie naar een net zonder redundantie. De ACM is van oordeel dat de wet in principe deze ruimte biedt. In paragraaf 6.2.1 gaat de ACM vervolgens in op de vraag of Enexis in dit specifieke geval Haghorst heeft mogen overzetten naar een net zonder redundantie. De ACM stelt eerst vast dat Enexis in strijd met artikel 16, eerste lid, onderdeel b, van de E-wet, juncto artikel 9.1, eerste volzin van de Netcode elektriciteit en artikel 8.2, eerste lid, van de Netcode elektriciteit heeft gehandeld door Haghorst eenzijdig over te zetten naar het deel van het net zonder redundantie zonder de door Haghorst aangedragen oplossing voor fysieke congestie in het net van Enexis nader te verkennen, Haghorst daarom niet in staat te stellen een bijdrage aan het oplossen van fysieke congestie te kunnen leveren, en vervolgens niet al hetgeen redelijkerwijs binnen het vermogen van Enexis ligt in het werk te stellen om onderbrekingen van de transportdienst te voorkomen voor Haghorst.
- 39 In paragraaf 6.1.3 behandelt de ACM ten slotte de vraag of Enexis Haghorst anders heeft behandeld dan andere aangesloten bij het uitvoeren van de transporttaak zonder een objectieve rechtvaardiging. De ACM stelt vast dat Enexis met de behandeling van Haghorst in strijd heeft gehandeld met artikel 24, derde lid, van de E-wet. De ACM licht dit hieronder toe.

6.1. Inhoudelijke beoordeling van de klacht

6.1.1. Het eenzijdig overzetten naar een net zonder redundantie

- 40 De ACM gaat allereerst in op de vraag of het overzetten naar een net zonder redundantie alleen mogelijk is als dit in de ATO is afgesproken. Volgens Haghorst is in de ATO niet afgesproken dat overzetting naar een net zonder redundantie plaats gaat vinden in de toekomst. Geschilbeslechting op grond van artikel 5.4 van de Energiewet beperkt zich tot de wijze waarop de netbeheerder zijn taken en bevoegdheden op grond van de Energiewet uitoefent. In het geval de klacht of een gedeelte daarvan betrekking heeft op de uitleg van een overeenkomst, zoals de ATO, dient de ACM zich ten aanzien van dat gedeelte van de klacht terughoudend op te stellen en zich van een inhoudelijk standpunt te onthouden. De vraag of afspraken tussen Haghorst en Enexis, al dan niet vastgelegd in de ATO, de overzetting naar een net zonder redundantie in de weg staan, is civielrechtelijk en wordt daarom niet behandeld in dit besluit. De ACM is niet bevoegd hierover te oordelen.
- 41 De ACM kan wel oordelen of de wet ruimte biedt om bestaande producenten over te zetten van een net met redundantie naar een net zonder redundantie. De ACM stelt voorop dat Enexis keuzes moet maken over hoe zij het transport van elektriciteit ten behoeve van Haghorst op een veilige en betrouwbare manier uitvoert. Hieronder vallen ook keuzes die een netgebruiker niet kan beïnvloeden. Bij het maken van keuzes moet Enexis binnen de kaders van de wet blijven.

- 42 Eén van de keuzes die een netbeheerder moet maken, is de keuze voor een netontwerp met redundantie (N-1) of zonder redundantie (N-0). Bij het maken van deze keuze is artikel 16, vierde lid, van de E-wet relevant. Dit artikel schrijft voor dat het hoogspanningsnet zodanig ontworpen moet zijn, dat het transport van elektriciteit ook verzekerd is indien zich een uitvalsituatie voordoet. Om te kunnen voldoen aan deze norm heeft het hoogspanningsnet redundantie nodig. Hoewel deze norm ziet op het hoogspanningsnet, wordt ook de ruimte die Enexis als regionale netbeheerder heeft om transport uit te voeren ingekaderd door deze norm. Enexis kan niet dusdanig veel transportcapaciteit op haar net vergeven als de daarmee gepaard gaande belasting op het hoogspanningsnet ertoe leidt dat een deel van het door Enexis uit te voeren transport onderbroken moet worden bij uitval van het hoogspanningsnet.
- 43 Er zijn vrijstellingen gegeven voor artikel 16, vierde lid, van de E-wet in AMvB N-1. Relevant voor dit geschil is de vrijstelling voor het transport ten behoeve van productie aangesloten op het onderliggende net met een spanningsniveau hoger dan 1 kV of lager dan 110 kV.¹⁶ Voor deze productie mag een uitvalsituatie op het hoogspanningsnet gedurende ten hoogste twee weken leiden tot een onderbreking van de transportdienst. Deze vrijstellingen bieden ruimte om producenten aan te sluiten op een net zonder redundantie.
- 44 Anders dan Haghorst stelt, gelden de vrijstellingen in AMvB N-1 voor alle producenten, niet alleen nieuwe producenten. Voor bestaande procenten is geen uitzondering gemaakt. Noch uit de Nota van Toelichting van AMvB N-1¹⁷, noch uit de evaluatie van AMvB N-1¹⁸ blijkt dat de vrijstellingen uitsluitend van toepassing zijn op nieuwe producenten. Haghorst wijst erop dat het feit dat AMvB N-1 niet van toepassing is op bestaande producenten volgt uit het doel van AMvB N-1. Een belangrijk doel van AMvB N-1 is het vrijmaken van transportcapaciteit zodat meer duurzaam opgewekte elektriciteit kan worden aangesloten op het net. Dat AMvB N-1 ruimte geeft voor het aansluiten van nieuwe producenten die nu geweigerd wordt vanwege gebrek aan transportcapaciteit is niet tussen partijen in geschil. Het overzetten van bestaande producenten naar netten zonder redundantie kan echter ook ruimte bieden op het net voor productie waarvoor anders geen transportcapaciteit beschikbaar was. Op de hoorzitting heeft Enexis toegelicht dat er in de regio waar Haghorst is aangesloten een veel snellere autonome groei is onder kleinverbruikers dan initieel verwacht.¹⁹ De vrijstellingen van AMvB N-1 zijn niet van toepassing op deze kleinverbruikers. Door Haghorst over te zetten op de storingsreserve kan Enexis transportcapaciteit beschikbaar maken die nodig is om de snelle autonome groei te kunnen faciliteren. Daarmee maakt ook het overzetten van bestaande producenten ruimte op het net om meer duurzaam opgewekte energie in te kunnen voeden.
- 45 De ACM merkt op dat juist in de evaluatie van AMvB N-1 staat dat *“vanuit marktpartijen is aangegeven dat de AMvB N-1 voor bestaande productie-installaties van kracht is geworden nadat de investeringsbeslissing is genomen”*.²⁰ Ook wordt in de evaluatie van AMvB N-1 het volgende gesteld: *“Omdat de AMvB N-1 geen onderscheid maakt tussen productiemiddelen, is het besluit tevens op bestaand productievermogen van toepassing”*.²¹ De ACM kan het standpunt van Haghorst daarom niet volgen dat uit de evaluatie van AMvB N-1 blijkt dat deze regeling alleen van toepassing is op het aansluiten van nieuwe producenten.
- 46 De ACM wijst er ten overvloede op dat Haghorst wist of had kunnen weten dat een overzetting naar een net zonder redundantie in de toekomst mogelijk was. In de offerte heeft Enexis vooruitlopend op de inwerkingtreding van AMvB N-1 aangegeven dat het mogelijk is dat de

¹⁶ Paragraaf 4a van AMvB N-1.

¹⁷ Besluit van 1 december 2020 tot wijziging van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas (uitvalsituaties hoogspanningsnet) (Staatsblad 2020, 511).

¹⁸ Bijlage 1098751 bij Kamerstukken II 2022/23, 31239, nr. 443: D-Cision (maart 2023) *Evaluatie van de AMvB n-1*.

¹⁹ Verslag van de hoorzitting, ACM/INT/542505.

²⁰ Bijlage 1098751 bij Kamerstukken II, 29 023, nr. 443, p. 24.

²¹ Bijlage 1098751 bij Kamerstukken II, 29 023, nr. 443, p. 17.

aansluiting van Haghorst wordt gerealiseerd op een net dat op termijn géén redundantie heeft. Haghorst heeft deze offerte getekend.

- 47 Haghorst verwijst ook naar de toelichting bij het Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 26 april 2023 ter onderbouwing van haar standpunt dat de vrijstellingen van AMvB N-1 alleen van toepassing zijn op nieuwe productie. De ACM heeft in dit besluit toegelicht dat *“nieuwe eenheden die worden aangesloten op netten mét enkelvoudige storingsreserve hoeven niet aan artikel 3.15 te voldoen”*.²² Dat nieuwe productie-eenheden die op netten mét redundantie worden aangesloten niet voldoende snel en selectief afgeschakeld of afgeregeld hoeven te kunnen worden, betekent niet dat productie-eenheden aangesloten op een net met redundantie nooit overgezet kunnen worden naar een net zonder redundantie. De ACM volgt de argumentatie van Haghorst op dit punt niet. De ACM is van oordeel dat de vrijstellingen van AMvB N-1 van toepassing zijn op alle producenten, zowel nieuwe als bestaande producenten.
- 48 Dat Enexis Haghorst initieel een hogere mate van betrouwbaarheid heeft geboden met de aansluiting op een net met redundantie betekent niet dat Enexis altijd deze mate van betrouwbaarheid moet blijven aanbieden.²³ Op grond van artikel 16, eerste lid, onderdeel b, van de E-wet en artikel 16, eerste lid, onderdeel f, en artikel 24, eerste lid van de E-wet rust op Enexis geen plicht om eerder aangeboden mate van betrouwbaarheid aan te blijven bieden. De E-wet verzet zich niet tegen het overzetten van de aansluiting van Haghorst van een net met redundantie naar het deel van het net zonder redundantie. De vrijstellingen van AMvB N-1 geven Enexis juist extra ruimte om transport ten behoeve van producenten zoals Haghorst plaats te laten vinden over het deel van het net zonder redundantie. De E-wet staat toe dat Enexis bij keuzes rondom het netontwerp gebruik maakt van deze ruimte.
- 49 De ACM stelt op basis van het voorgaande vast dat Enexis op grond van de E-wet de mogelijkheid heeft om bestaande producenten zoals Haghorst over te zetten van een net met redundantie naar een net zonder redundantie. Enexis heeft daarvoor geen toestemming van een aangeslotene nodig op grond van de E-wet. In de volgende paragraaf gaat de ACM in op de vraag of overzetting van Haghorst naar de storingsreserve in dit specifieke geval in strijd is met de wettelijke taken en plichten van Enexis.

6.1.2. Waarborgen van de veiligheid en betrouwbaarheid op de meest doelmatige wijze

- 50 Enexis heeft Haghorst overgezet naar het net zonder redundantie om te voorkomen dat er overbelastingen optreden op het net met redundantie. Na de overzetting van Haghorst naar het net zonder redundantie heeft Enexis Haghorst meerdere malen geconfronteerd met onderbrekingen van de transportdienst. Enexis heeft op grond van artikel 16, eerste lid, onderdeel b, van de E-wet de taak om de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen.
- 51 In deze paragraaf gaat de ACM in op de vraag of Enexis gehandeld heeft in lijn met deze verplichting door Haghorst over te zetten naar de storingsreserve, en vervolgens te confronteren met onderbrekingen van de transportdienst. De ACM gaat daarbij eerst in op de vraag of Enexis terecht stelt dat zij op grond van artikel 9.7, eerste lid, of artikel 9.12, eerste lid, van de Netcode elektriciteit dwingend is gehouden gebruik te maken van de mogelijkheid om bestaande producenten op de storingsreserve te zetten voordat zij overgaat tot andere alternatieve maatregelen om overbelasting te voorkomen. Vervolgens gaat de ACM in op de vraag of Enexis in dit specifieke geval heeft mogen concluderen dat het overzetten van Haghorst naar het net

²² Toelichting bij het Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 26 april 2023, kenmerk ACM/UIT/591251 tot wijziging van de voorwaarden als bedoeld in artikel 31 van de Elektriciteitswet 1998 betreffende de enkelvoudige storingsreserve (Staatscourant 2023, [13339](#)).

²³ Zie de uitspraak van het CbB van 8 februari 2022 in de zaak Enexis Netbeheer/ACM en Basell Benelux B.V., [ECLI:NL:CBB:2022:63](#), r.o. 10.2.

zonder redundantie, en het daarop volgende onderbreken van de volledige transportdienst voor Haghorst in lijn is met de wettelijke taak om de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen.

- 52 Wat artikel 9.12, eerst lid, van de Netcode elektriciteit betreft, merkt de ACM op dat dit artikel ziet op de bedrijfsvoeringspelregels rondom afschakel- of afregelacties in het geval Enexis in een bepaald netdeel de vrijstellingen uit AMvB N-1 toepast. Dit artikel stelt vast dat een netbeheerder de vrijstellingen alleen kan gebruiken als de desbetreffende productie voldoende snel, automatisch, op afstand en afzonderlijk ten opzichte van de belasting kan worden afgeschakeld. Dit hebben de gezamenlijke netbeheerder ook zo toegelicht in hun codewijzigingsvoorstel naar aanleiding van de inwerkingtreding van AMvB N-1.²⁴ De ACM ziet niet in hoe deze bedrijfsvoeringspelregels leiden tot de conclusie dat Enexis dwingend gehouden is de vrijstellingen van AMvB N-1 toe te passen.
- 53 Wat artikel 9.7, eerste lid, van de Netcode elektriciteit betreft, merkt de ACM op dat, anders dan Enexis stelt, er geen verplichte volgorde geldt die Enexis moet aanhouden bij het nemen van maatregelen als bedoeld in dit artikel. Door middel van deze maatregelen onderzoekt de netbeheerder de mogelijkheden om op korte termijn de benodigde transportcapaciteit in overeenstemming te brengen met de aanwezige transportcapaciteit. In artikel 9.7, eerste lid, onderdeel a van de Netcode elektriciteit wordt de mogelijkheid genoemd om door middel van technische maatregelen anders dan netverzwaring de beschikbare transportcapaciteit te vergroten en in onderdeel b van dezelfde bepaling wordt de mogelijkheid genoemd om het optreden van fysieke congestie op te lossen met een capaciteitsbeperkingscontract (CBC).
- 54 Hoewel technische maatregelen anders dan netverzwaringen gepaard kunnen gaan met lagere maatschappelijke kosten dan maatregelen zoals het afsluiten van een CBC, is dat niet noodzakelijk het geval. Mede gelet op de wettelijke plicht om de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit op de meest doelmatige wijze te waarborgen, kan het gewenst en nodig zijn om af te wijken van de volgorde waarin de maatregelen in artikel 9.7 van de Netcode elektriciteit zijn opgenomen.
- 55 Haghorst heeft in het contact met Enexis aangegeven bereid te zijn andere oplossingsrichtingen te verkennen. Hoewel Enexis in eerste instantie hiervoor open leek te staan, heeft Enexis op 25 maart 2025 laten weten dat een alternatief niet aangeboden kon worden.²⁵ Daarbij stelde Enexis dat het afsluiten van een CBC hogere maatschappelijke kosten met zich meebrengt dan de inzet van de storingsreserve. Deze stelling heeft Enexis niet onderbouwd. Enexis heeft daarentegen wel aangegeven dat er geen gesprekken zijn geweest met Haghorst over het afsluiten van een CBC. Het is de ACM daarom onduidelijk hoe Enexis heeft kunnen concluderen dat het afsluiten van een CBC in dit specifieke geval leidt tot hogere kosten – zowel maatschappelijk als privaat. Dat Enexis, zoals gesteld tijdens de hoorzitting, in praktijk tot een factor tien vaker congestiemanagement toepast en CBC's afroept dan noodzakelijk, doet hier geen afbreuk aan. Ook wanneer Enexis niet goed in staat is vooraf te voorspellen of er sprake zal zijn van een overbelasting van het net, blijft het mogelijk dat een CBC lagere kosten met zich meebrengt dan de inzet van de storingsreserve.
- 56 De ACM is van oordeel dat het feit dat Enexis Haghorst kan overzetten op de storingsreserve, en vervolgens kan confronteren met onderbrekingen van de transportdienst, niet betekent dat Enexis ook (dwingend) is gehouden om hiertoe over te gaan. Enexis moet op grond van artikel 16, eerste lid, onderdeel b, van de E-wet namelijk de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit op de meest doelmatige wijze waarborgen. Enexis is niet vrij om maatregelen te nemen wanneer deze maatregelen ertoe leiden dat de veiligheid en

²⁴ Netbeheer Nederland (8 november 2021) *Codewijzigingsvoorstel n.a.v. AMvB uitvalsituaties hoogspanningsnetten* ([BR-2021-1819](#)), p. 3-4.

²⁵ Bijlage 6 bij de geschilaanvraag, ACM/IN/1008302.

betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit niet doelmatig gewaarborgd is.

- 57 Over de doelmatigheid van het gebruik van de storingsreserve en de kosten die daaraan verbonden zijn merkt de ACM het volgende op. Het gebruik van de storingsreserve kan in beginsel een passende en doelmatige maatregel zijn om de benodigde transportcapaciteit in overeenstemming te brengen met de aanwezige transportcapaciteit. Het is echter niet een doelmatige maatregel onder alle omstandigheden. Zoals Enexis zelf heeft aangegeven in haar offerte voor Haghorst, is een gevolg van het gebruik van de storingsreserve dat Haghorst vaker te maken krijgt met onderbrekingen van de transportdienst. Het gebruik van de storingsreserve leidt er daarmee toe dat Enexis minder goed in staat is een betrouwbare transportdienst te leveren aan haar afnemers.
- 58 Voor Enexis heeft de inzet van de storingsreserve daarnaast ook direct tot kosten geleid. Volgens Enexis zal de transportdienst voor Haghorst naar verwachting tien dagen per jaar worden onderbroken voor gepland onderhoud.²⁶ Naast de nadelige gevolgen voor Haghorst in de vorm van een verminderde beschikbaarheid van het gecontracteerde transportvermogen, maakt Enexis als gevolg van deze onderbrekingen ook kosten. Enexis biedt namelijk vergoedingen aan ter compensatie van deze onderbrekingen. Voor onderbreking als gevolg van uitvalsituaties een verplichte vergoeding op basis van artikel 8.10 van de Netcode elektriciteit, en voor onderbrekingen als gevolg van gepland onderhoud een vergoeding uit coulance.
- 59 Eén van de mogelijke alternatieven voor het gebruik van de storingsreserve is het afsluiten van een CBC. Met een CBC kan Enexis overbelasting op het net voorkomen door een aangeslotene tegen een vergoeding de belasting van het net te laten beperken. Zeker wanneer Enexis verwacht dat overbelasting slechts sporadisch zal voorkomen en beperkt in omvang zal zijn – bijvoorbeeld minder dan tien dagen per jaar – kan het afsluiten van een CBC een doelmatige maatregel zijn om de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit te waarborgen.
- 60 Op de door Enexis aangeleverde prognoses van de belasting van het HS/MS-station Boxtel is te zien dat er naar verwachting overbelasting van het net zal zijn wanneer Haghorst op het net met redundantie aangesloten blijft.²⁷ In 2026 gaat het om een beperkt aantal verwachte overschrijdingen van de transportcapaciteit op het net met redundantie. In 2030 – het jaar van de geplande ingebruikname van een netuitbreiding – verwacht Enexis dat de verwachte overbelastingen van het net zijn toegenomen in zowel hoeveelheid als in ernst.
- 61 De ACM is van oordeel dat niet vaststaat dat het overzetten van Haghorst op de storingsreserve een doelmatige manier is om de veiligheid en betrouwbaarheid van het net en het transport van elektriciteit te waarborgen – met name op de korte termijn. In 2026 verwacht Enexis een beperkt aantal overbelastingen van beperkte omvang. Enexis heeft geen navraag gedaan bij Haghorst – of andere aangeslotenen in deze regio – tegen welke vergoeding zij bereid zouden zijn om hun belasting van het net op deze momenten gedeeltelijk te beperken.
- 62 Van Enexis mag verlangd worden dat zij passende maatregelen verkent om de veiligheid en betrouwbaarheid van het net te waarborgen, om vervolgens in redelijkheid een keuze te maken tussen de beschikbare maatregelen. Wanneer een aangeslotene zoals Haghorst aanbiedt om vrijwillig een bijdrage te leveren aan het oplossen van fysieke congestie, kan Enexis dit aanbod niet naast zich neerleggen zonder te onderzoeken tegen welke voorwaarden deze aangeslotene bereid is deze bijdrage te leveren. Op grond van artikel 9.1, eerste volzin, van de Netcode elektriciteit dient Enexis immers aangeslotenen in staat te stellen vrijwillig een bijdrage te leveren

²⁶ Bijlage 9 bij de geschilaanvraag, ACM/IN/1008302.

²⁷ Beantwoording vragen ACM door Enexis, ACM/IN/1035554.

aan het oplossen van fysieke congestie door middel van CBC's tegen vooraf met Enexis overeengekomen voorwaarden. Doordat Enexis niet is ingegaan op het aanbod van Haghorst om CBC's te verkennen, heeft Enexis nagelaten Haghorst in staat te stellen om een bijdrage te kunnen leveren aan het oplossen van fysieke congestie. Daarbij weegt de ACM mee dat de bijdrage die Haghorst wilde leveren – een CBC – één van de maatregelen is die een netbeheerder op grond van artikel 9.7, eerste lid, van de Netcode elektriciteit moet onderzoeken wanneer de beschikbare transportcapaciteit ontoereikend is.

- 63 De ACM merkt daarbij ten overvloede op dat Haghorst tijdens de hoorzitting heeft aangegeven ook andere vormen van flexibiliteit dan een CBC te kunnen verkennen om tegemoet te komen aan de zorg van Enexis dat zij niet altijd een dag van tevoren overbelastingen op het net kan voorspellen. Daar is Enexis niet op ingegaan. Enexis heeft daarmee nagelaten in deze situatie te onderzoeken hoe de maatregel voor het oplossen van fysieke congestie die Haghorst nadrukkelijk is aangeboden, het meest doelmatig was om de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit te waarborgen.
- 64 Daarbij speelt ook mee dat Enexis Haghorst na de overzetting naar de storingsreserve heeft geconfronteerd met meerdere onderbrekingen van de transportdienst bij gepland onderhoud en een calamiteit op het net van TenneT. Hierbij heeft zij niet onderzocht of er op het net voldoende transportcapaciteit was om alle aangesloten op het HS/MS station Boxtel te blijven voorzien in de transportdienst. Het kan namelijk voorkomen dat onderhoud samenvalt met momenten waar de belasting van het net beperkt is, en er ook na het buiten bedrijf stellen van het netelement in onderhoud voldoende capaciteit op het net beschikbaar voor deze beperkte belasting.²⁸
- 65 Dat Haghorst op het net zonder redundantie is aangesloten betekent niet dat Enexis geheel vrij is om de transportdienst voor Haghorst te onderbreken – niet in het geval van storingen, en ook niet in het geval van gepland onderhoud. In algemene zin is het onderbreken van de transportdienst niet in alle gevallen de meest doelmatige wijze om te veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit te waarborgen. Meer specifiek rust op Enexis de plicht om op grond van artikel 8.2, eerste lid, van de Netcode elektriciteit al hetgeen redelijkerwijs binnen zijn vermogen ligt in het werk te stellen om onderbreking van de transportdienst te voorkomen, of indien een onderbreking van de transportdienst optreedt, deze zo snel mogelijk te verhelpen.
- 66 De ACM merkt op dat er op momenten van gepland onderhoud niet per definitie sprake zal zijn van overbelasting van het HS/MS station Boxtel wanneer Enexis zowel transport ten behoeve van Haghorst alsook transport ten behoeve van alle andere aangesloten op dat station zou faciliteren. De maatregel van Enexis om Haghorst bij gepland onderhoud te confronteren met een (volledige) onderbreking van de transportdienst is daarom niet altijd doelmatig. Tijdens de hoorzitting heeft Enexis aangegeven dat het technisch mogelijk zou zijn om Haghorst tijdens onderhoud tijdelijk terug te schakelen op het net met redundantie, waardoor onderbrekingen van de transportdienst voor Haghorst (deels) voorkomen kunnen worden. Het uitvoeren van deze werkwijze vraagt om technische berekeningen die Enexis momenteel handmatig moet uitvoeren.
- 67 Het uitvoeren van technische berekeningen om de veiligheid van het net en het transport van elektriciteit te kunnen borgen, en eventuele overbelasting van het net te voorspellen om maatregelen te nemen om deze overbelasting te voorkomen is volgens de ACM onderdeel van de reguliere werkzaamheden die Enexis moet uitvoeren om te voldoen aan de wettelijke taken en verplichtingen. Het verkrijgen van inzicht in de belasting van de netten en het uitvoeren van congestiemanagement is immers integraal onderdeel van de transporttaak.

²⁸ In de Nota van Toelichting bij AMvB N-1 wordt zelfs gesteld dat “onderhoud wordt gepland op de momenten dat sprake is van een lage belasting”. Zie Staatsblad 2020, [511](#), p. 8.

- 68 Dat het uitvoeren van berekeningen iets vraagt aan capaciteit bij Enexis staat buiten twijfel. De ACM stelt echter dat het uitvoeren van berekeningen valt binnen hetgeen er redelijkerwijs binnen het vermogen van Enexis ligt om onderbrekingen van de transportdienst te voorkomen. De ACM merkt daarbij op dat Enexis voor het toepassen van congestiemanagement vergelijkbare berekeningen moet uitvoeren. Ook dan moet Enexis immers vooraf inzicht krijgen in de beschikbare transportcapaciteit en eventuele overschrijdingen daarvan. De ACM concludeert daarom dat het berekenen van de beschikbare transportcapaciteit voor Haghorst bij onderhoudssituaties valt binnen hetgeen redelijkerwijs in het vermogen van Enexis ligt om onderbrekingen van de transportdienst te voorkomen.
- 69 Zoals uit de door Enexis aangeleverde grafieken te zien is, zal er zeker in 2026 maar zeer zelden sprake zijn van een overschrijding van de beschikbare transportcapaciteit van het net met redundantie als ook Haghorst op dat net aangesloten zou zitten.²⁹ De ACM stelt op basis van deze informatie vast dat de kans dat gepland onderhoud samenvalt met een overschrijding van de beschikbare transportcapaciteit klein is, en dat de kans dat Enexis nog voldoende capaciteit beschikbaar had om de transportdienst aan Haghorst te blijven leveren juist groot is. Bij gepland onderhoud schakelt Enexis Haghorst volledig af, hoewel er in praktijk mogelijk nog voldoende capaciteit beschikbaar is om ook Haghorst (deels) te voorzien van transportcapaciteit.
- 70 Ten overvloede merkt de ACM op dat de verwachte overschrijdingen van de transportcapaciteit in 2026 naar verwachting ook relatief beperkt in omvang zijn. De overschrijdingen zijn in omvang een stuk kleiner dan het gecontracteerde transportvermogen van Haghorst van 26.100 kW. Ook als er sprake zou zijn van overbelasting op de dag van gepland onderhoud, lijkt het volledig onderbreken van de transportdienst voor Haghorst niet noodzakelijk. Uit de grafieken van Enexis maakt de ACM op dat een beperkte vermindering van de invoeding door Haghorst – of een andere aangeslotene – voldoende zou zijn om overbelasting te voorkomen.
- 71 Enexis heeft met het overzetten van Haghorst naar de storingsreserve beoogd overbelasting op het net te voorkomen. Hoewel Enexis hiertoe in principe bevoegd was, heeft Enexis nagelaten om alternatieve oplossingen te verkennen, terwijl Haghorst juist bereid was hierover het gesprek aan te gaan. Omdat Enexis heeft geweigerd dit gesprek aan te gaan, is Haghorst niet in staat gesteld vrijwillig een bijdrage te kunnen leveren aan het oplossen van de fysieke congestie in het net van Enexis, zoals bedoeld in artikel 9.1, eerste volzin, van de Netcode elektriciteit.
- 72 Aan het overzetten van Haghorst naar de storingsreserve heeft Enexis zware gevolgen verbonden. Bij gepland onderhoud onderbreekt Enexis de transportdienst voor Haghorst volledig. Naar verwachting doet Enexis dit tien keer per jaar. Deze onderbrekingen van de transportdienst hebben niet alleen nadelige gevolgen voor Haghorst, maar ze zorgen voor kosten bij Enexis in de vorm van (vrijwillig) uitgekeerde vergoedingen aan Haghorst. Dat de nadelige gevolgen van het overzetten naar de storingsreserve groot zijn, heeft ook te maken met het feit dat Enexis nalaat om bij gepland onderhoud te beoordelen of er nog capaciteit beschikbaar is waarmee Enexis de transportdienst voor Haghorst (gedeeltelijk) kan blijven leveren. Om dit te kunnen doen moet Enexis handmatig berekeningen uitvoeren; het uitvoeren van berekeningen om inzicht te krijgen in de belasting acht de ACM onderdeel van de transporttaak. Enexis heeft geen blijk gegeven dat zij al hetgeen redelijkerwijs binnen haar vermogen ligt in het werk stelt om onderbrekingen van de transportdienst te voorkomen.
- 73 De ACM concludeert dat Enexis heeft gehandeld in strijd met artikel 16, eerste lid, onderdeel b, van de E-wet. Enexis heeft nagelaten de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit op de meest doelmatige wijze te waarborgen. Enexis heeft gebruik gemaakt van haar bevoegdheid om Haghorst over te zetten op de storingsreserve zonder onderzoek te hebben gedaan naar de door Haghorst voorgestelde bijdrage aan het oplossen van

²⁹ Beantwoording vragen ACM door Enexis, ACM/IN/1035554, figuur 4, p. 4.

fysieke congestie in het net van Enexis. De ACM concludeert dat Enexis daarom niet tot de slotsom heeft kunnen komen dat zij doelmatig handelde, en niet heeft kunnen stellen dat alternatieve oplossingen tot hogere kosten zouden leiden. Ook heeft Enexis in strijd met artikel 9.1, eerste volzin, van de Netcode elektriciteit Haghorst niet in staat gesteld vrijwillig een bijdrage te kunnen leveren aan het oplossen van fysieke congestie door middel van een CBC. Daarnaast heeft Enexis in strijd met artikel 8.2, eerste lid, van de Netcode elektriciteit nagelaten al hetgeen redelijkerwijs binnen haar vermogen ligt in het werk te stellen om onderbrekingen van de transportdienst van Haghorst te voorkomen.

6.1.2.1. Het verbod op discriminatie

- 74 Enexis dient zich op grond van artikel 24, derde lid, van de E-wet te onthouden van iedere vorm van discriminatie bij het uitvoeren van de transporttaak. De ACM constateert dat Enexis Haghorst anders behandelt dan de andere netgebruikers in het gebied waar Haghorst is aangesloten op het net. Ten eerste heeft Enexis Haghorst, anders dan andere netgebruikers, op een net zonder redundantie overgezet. Ten tweede heeft Enexis als gevolg van een incident op het hoogspanningsnet van TenneT de transportdienst voor Haghorst onderbroken, anders dan voor andere netgebruikers. Ten derde heeft Enexis als gevolg van gepland onderhoud aan de HS/MS transformatoren de transportdienst voor Haghorst onderbroken, anders dan voor andere netgebruikers. De ACM gaat hieronder in op de vraag of deze drie vormen van een andere behandeling van Haghorst door Enexis in strijd zijn met het verbod op discriminatie bij het uitvoeren van de transporttaak.
- 75 De ACM merkt op dat zij in paragraaf 6.1.2 al de conclusie heeft getrokken dat het handelen van Enexis in strijd was met bepalingen in de E-wet en de Netcode elektriciteit. De ACM behandelt in paragraaf 6.1.2.1 de vraag of het handelen van Enexis op zichzelf gezien in strijd is met het verbod op discriminatie. Daarbij gaat de ACM in op de vraag of het verschil in behandeling tussen Haghorst en andere netgebruikers gerechtvaardigd kan worden op grond van objectieve verschillen tussen Haghorst en andere netgebruikers.

Overzetting naar net zonder redundantie

- 76 Enexis heeft Haghorst overgezet naar het net zonder redundantie. Enexis heeft toegelicht dat de reden voor de overzetting van Haghorst het voorkomen van overbelasting van het net is. Na overzetting verwacht Enexis voldoende capaciteit te hebben om transport ten behoeve van productie van zowel Haghorst als alle andere netgebruikers op het HS/MS station Bortel te faciliteren in normaal bedrijf. Op het HS/MS station Bortel zijn ook andere producenten aangesloten die technisch gezien door Enexis op het net zonder redundantie kunnen worden overgezet. Enexis heeft aangegeven dat het overzetten van andere producenten dan Haghorst overbelasting van het net met redundantie niet voorkomt.
- 77 De ACM is van oordeel dat de belasting van het net door Haghorst qua omvang en profiel dusdanig is dat overzetting van Haghorst naar het net zonder redundantie overbelasting van het net met redundantie voorkomt. Haghorst is hiermee objectief te onderscheiden van andere producenten, waarvoor geldt dat overzetting naar het net zonder redundantie overbelasting van het net met redundantie niet (volledig) voorkomt.

Tussenconclusie

- 78 De ACM oordeelt op basis van het bovenstaande dat de overzetting van Haghorst naar het net zonder redundantie niet in strijd is met het verbod op non-discriminatie. Haghorst onderscheidt zich objectief van andere producenten vanwege de omvang en het profiel van haar belasting op het net, en Haghorst is niet te vergelijken met iedere (bestaande) producent, aangezien zij nadrukkelijk in de offerte is gewezen op de mogelijkheid dat Haghorst is aangesloten op een net dat op termijn geen redundantie heeft.

Onderbreking transportdienst vanwege storing

- 79 Omdat Haghorst is aangesloten op het net zonder redundantie heeft Enexis de transportdienst op 18 juni 2025 zonder voorafgaande waarschuwing onderbroken vanwege een onvoorziene storing in het hoogspanningsnet bij TenneT. Als gevolg hiervan moest correctief onderhoud plaatsvinden, waardoor de reservetransformator niet meer beschikbaar was voor het transport van elektriciteit ten behoeve van Haghorst.
- 80 De ACM oordeelt dat de vrijstellingen van AMvB N-1 juist zijn op een onderbreking van de transportdienst als gevolg van een storing in het hoogspanningsnet. Deze vrijstellingen staan onderbrekingen van de transportdienst als gevolg van een storing bij producenten toe voor een periode van ten hoogste twee weken.
- 81 De ACM merkt hierbij op dat artikel 8.10 is toegevoegd aan de Netcode elektriciteit ter compensatie van het verschil in behandeling tussen producenten die zijn aangesloten op een net met redundantie en een net zonder redundantie. Op grond van dit artikel moet een netbeheerder een aangesloten producent een vergoeding betalen als er sprake is van een uitvalsituatie zoals bedoeld in AMvB N-1. De vraag of Enexis in strijd heeft gehandeld met artikel 8.10 van de Netcode elektriciteit maakt geen onderdeel uit van het geschil.

Tussenconclusie

- 82 De ACM concludeert dat een inherent gevolg van het toepassen van de vrijstellingen van AMvB N-1 is dat Haghorst vanwege haar aansluiting op een net zonder redundantie, anders dan andere netgebruikers, kan worden geconfronteerd met langere onderbrekingen van de transportdienst in het geval van uitvalsituaties op het hoogspanningsnet. Zoals gesteld in randnummer 78 is het overzetten van Haghorst naar het net zonder redundantie niet in strijd met het verbod op non-discriminatie. Dat Enexis Haghorst confronteert met onderbrekingen van de transportdienst als gevolg van storingen in het net van TenneT is daarom ook niet in strijd met het verbod op discriminatie.

Onderbreking transportdienst vanwege gepland onderhoud

- 83 Naast de onderbreking als gevolg van een onvoorziene storing in het hoogspanningsnet van TenneT, heeft Enexis de transportdienst voor Haghorst ook onderbroken bij voorziene werkzaamheden aan het net. Zoals Enexis terecht stelt zijn de vrijstellingen van AMvB N-1 niet op onderbrekingen van de transportdienst als gevolg van gepland onderhoud. AMvB N-1 gaat alleen over uitvalsituaties.
- 84 Bij onderhoud aan het hoogspanningsnet is de beschikbare transportcapaciteit beperkt, omdat een deel van het net spanningsloos gemaakt moet worden. Als er redundantie in het net is, hoeft onderhoud aan het hoogspanningsnet er niet toe te leiden dat de transportdienst onderbroken hoeft te worden. In beginsel kan de netbeheerder bij voorzien onderhoud gebruik maken van de resterende transportcapaciteit om netgebruikers de transportdienst te blijven leveren.
- 85 Bij toepassing van de vrijstellingen van AMvB N-1 kan het voorkomen dat gepland onderhoud er wel toe leidt dat er onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is om de transportdienst aan zowel de netgebruikers op het net met redundantie, als de netgebruikers op het net zonder redundantie te voorzien.
- 86 Waar bepaalde netgebruikers op grond van artikel 16, vierde lid, van de E-wet verzekerd moeten zijn van transport bij uitvalsituaties in het hoogspanningsnet, geldt dit niet voor geplande onderhoudssituaties. Noch in de E-wet, noch in de Netcode elektriciteit is bepaald dat gepland

onderhoud aan een 150 kV transformator niet mag leiden tot transportonderbrekingen. Voor alle aangesloten geldt in deze situaties dezelfde wet- en regelgeving, waaronder artikel 8.2 van de Netcode elektriciteit waarin staat dat de netbeheerder al hetgeen redelijkerwijs binnen zijn vermogen ligt in het werk moet stellen om onderbreking van de transportdienst te voorkomen.

Tussenconclusie

- 87 De ACM concludeert op basis van het voorgaande dat alle aangesloten evenveel recht hebben op de nog beschikbare transportcapaciteit tijdens gepland onderhoud, en dat Enexis zich dient in te spannen om onderbrekingen van de transportdienst voor alle aangesloten te voorkomen. Bij gepland onderhoud onderbreekt Enexis de transportdienst alleen voor Haghorst, zonder te onderzoeken of er met de beperking aan beschikbare transportcapaciteit toch voldoende capaciteit is om de transportdienst – al dan niet deels – te blijven leveren aan Haghorst. Zoals de ACM ook heeft geconcludeerd in paragraaf 6.1.2 heeft Enexis geen blijk gegeven dat zij al hetgeen redelijkerwijs binnen haar vermogen ligt in het werk stelt om onderbrekingen van de transportdienst te voorkomen voor Haghorst, net zoals Enexis dat doet voor alle andere aangesloten. Hiermee behandelt Enexis Haghorst ten onrechte anders dan andere aangesloten.
- 88 Dat Enexis Haghorst op grond van de vrijstellingen van AMvB N-1 langer mag confronteren met onderbrekingen van de transportdienst als gevolg van storingen, betekent niet dat Enexis Haghorst in situaties van gepland onderhoud anders mag behandelen dan andere aangesloten. AMvB N-1 biedt geen grondslag om Haghorst bij geplande onderhoudssituaties anders te behandelen dan andere aangesloten, en het ontslaat Enexis niet van de plicht om al hetgeen redelijkerwijs binnen haar vermogen ligt in het werk te stellen om onderbreking van de transportdienst voor Haghorst te voorkomen. Voor het verschil in behandeling tussen Haghorst en de andere aangesloten van Enexis bij gepland onderhoud bestaat geen objectieve rechtvaardiging.

Eindconclusie

- 89 De ACM concludeert dat Enexis in strijd heeft gehandeld met het verbod op discriminatie bij het uitvoeren van de transportplicht van artikel 24, derde lid, van de E-wet.

7. Dictum

90 De Autoriteit Consument en Markt:

1. verklaart zich onbevoegd om te oordelen over de klacht van Zonneweide Haghorst B.V. tegen Enexis Netbeheer B.V. voor zover die betrekking heeft op de aansluit- en transportovereenkomst tussen Zonneweide Haghorst B.V. en Enexis Netbeheer B.V.;
2. stelt vast dat Enexis Netbeheer B.V. in strijd met de wettelijke taak van artikel 16, eerste lid, onderdeel b, van de Elektriciteitswet 1998 juncto de verplichting van artikel 9.1, eerste volzin, van de Netcode elektriciteit, en de verplichting van artikel 8.2, eerste lid, van de Netcode elektriciteit heeft gehandeld;
3. stelt vast dat Enexis Netbeheer B.V. in strijd heeft gehandeld met het verbod op discriminatie bij het uitvoeren van de transportplicht van artikel 24, derde lid, van de Elektriciteitswet 1998 door Haghorst bij gepland onderhoud anders te behandelen dan de andere aangeslotenen, zonder objectieve rechtvaardiging.

Den Haag,

Datum: **20 januari 2026**

De Autoriteit Consument en Markt,
voor deze,

w.g.

M.O. Kanhai
Teammanager Directie Toezicht Energie

Als u belanghebbende bent, kunt u beroep instellen tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde beroepschrift naar het College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. Meer informatie over de beroepsprocedure vindt u op www.rechtspraak.nl.

Bijlage 1 – wettelijk kader

Artikel 16, eerste lid, onderdeel b en f, van de E-wet bepalen:

1. *De netbeheerder heeft in het kader van het beheer van de netten in het voor hem krachtens artikel 36 of 37 vastgestelde gebied tot taak:*
[...]
 - b. *de veiligheid en betrouwbaarheid van de netten en van het transport van elektriciteit over de netten op de meest doelmatige wijze te waarborgen;*
 - [...]
 - f. *op de grondslag van artikel 24 ten behoeve van derden transport van elektriciteit uit te voeren;*

Artikel 16, vierde lid, van de E-wet bepaalt:

4. *Een net met een spanningsniveau van 110 kV of hoger, met uitzondering van het net op zee, is zodanig ontworpen en in werking dat het transport van elektriciteit ook verzekerd is indien zich een uitvalsituatie voordoet, tenzij:*
 - a. *voor een bepaalde uitvalsituatie vrijstelling is verleend bij algemene maatregel van bestuur;*
 - b. *voor een bepaald onderdeel van het net op aanvraag van de desbetreffende netbeheerder ontheffing is verleend door de Autoriteit Consument en Markt. Aan de ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden;*

Artikel 24, eerste en derde lid, van de E-wet bepalen:

1. *De netbeheerder is verplicht aan degene die daarom verzoekt een aanbod te doen om met gebruikmaking van het door hem beheerde net ten behoeve van de verzoeker transport van elektriciteit uit te voeren tegen een tarief en tegen andere voorwaarden die in overeenstemming zijn met de paragrafen 5 en 6 van dit hoofdstuk.*
[...]
3. *De netbeheerder onthoudt zich van iedere vorm van discriminatie tussen degenen jegens wie de verplichting, bedoeld in het eerste lid, geldt.*

Artikel 3.15, dertiende lid, van de Netcode elektriciteit bepaalt:

13. *De elektriciteitsproductie-eenheid die met gebruikmaking van de vrijstellingen voor productie als bedoeld in artikel 4a.1, onderdeel a, subonderdeel 2°, artikel 4a.2, onderdeel a, subonderdeel 2°, artikel 4a.3, onderdeel a, subonderdeel 2°, artikel 4a.3, onderdeel b, subonderdeel 2°, artikel 4a.4, eerste lid, onderdeel a, subonderdeel 2° en artikel 4a.4, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel 2°, van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas is aangesloten op een hoogspanningsnet of op het onderliggende middenspanningsnet dient voldoende snel en selectief afgeschakeld of afgeregeld te kunnen worden, in een uitvalsituatie als bedoeld in de hiervoor genoemde onderdelen van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas. Aan deze eis is voldaan indien:*
 - a. *de netbeheerder de elektriciteitsproductie-eenheid kan afschakelen of afregelen door middel van een aan te bieden signaal op of in de nabijheid van het overdrachtpunt van de aansluiting;*
 - b. *de netbeheerder en de aangeslotene overeenkomstig artikel 9.12, vijfde lid, overeenkomen dat de netbeheerder de aansluiting afschakelt of afregelt; of*
 - c. *de netbeheerder en de aangeslotene overeenkomstig artikel 9.12, derde lid, overeenkomen dat voor het afschakelen of afregelen gebruik gemaakt kan worden van de in artikel 13, zesde lid, en artikel 14, tweede lid, onderdeel a, van Externe link: Verordening (EU) 2016/631 (NC RfG) bedoelde interface of de in artikel 15, tweede lid, onderdeel a, van Externe link: Verordening (EU) 2016/631 (NC RfG) bedoelde regelbaarheid.*

Artikel 8.2, eerste lid, van de Netcode elektriciteit bepaalt:

1. *De netbeheerder stelt al hetgeen redelijkerwijs binnen zijn vermogen ligt in het werk om onderbreking van de transportdienst te voorkomen, of indien een onderbreking van de transportdienst optreedt, deze zo snel mogelijk te verhelpen.*
[...]

Artikel 8.10, eerste lid, van de Netcode elektriciteit bepaalt:

1. De netbeheerder dient een vergoeding te betalen aan de aangeslotene die beschikt over een elektriciteitsproductie-eenheid die met gebruikmaking van de vrijstellingen voor productie als bedoeld in artikel 4a.1, onderdeel a, subonderdeel 2°, artikel 4a.2, onderdeel a, subonderdeel 2°, artikel 4a.3, onderdeel a, subonderdeel 2°, artikel 4a.3, onderdeel b, subonderdeel 2°, artikel 4a.4, eerste lid, onderdeel a, subonderdeel 2° en artikel 4a.4 eerste lid, onderdeel b, subonderdeel 2°, van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas is aangesloten op een hoogspanningsnet of op het onderliggende middenspanningsnet bij het afschakelen van een elektriciteitsproductie-eenheid die is aangesloten op een hoogspanningsnet zonder enkelvoudige storingsreserve, dan wel op het onderliggende net, indien:
 - a. er sprake is van een uitvalsituatie als bedoeld in de hiervoor genoemde onderdelen van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas; en
 - b. de elektriciteitsproductie-eenheid ten gevolge van deze uitvalsituatie wordt afgeschakeld of afgeregeld; en
 - c. de uitvalsituatie langer duurt dan de compensatievrije hersteltijden genoemd in de compensatieregeling in artikel 8.8, eerste lid.

Artikel 9.1, eerste lid, van de Netcode elektriciteit bepaalt:

1. Netbeheerders stellen aangeslotenen in staat, vrijwillig tegen vooraf met de netbeheerder overeengekomen voorwaarden overeenkomstig de specificaties in bijlage 12, een bijdrage te leveren aan het oplossen van fysieke congestie. Individuele aangeslotenen wijzen hiertoe desgewenst een CSP aan. Een groep van aangeslotenen wijst hiertoe een CSP aan.

Artikel 9.7, eerste lid, van de Netcode elektriciteit bepaalt:

1. Indien de netbeheerder op grond van artikel 9.4, eerste lid, voorziet dat met inachtneming van artikel 16, eerste lid, onderdeel b, van de Elektriciteitswet 1998, in een net de beschikbare transportcapaciteit, als bedoeld in artikel 9.5, vierde lid, ontoereikend is en er geen sprake is van een verzoek om het doen van een aanbod voor het uitvoeren van transport maar van groei binnen de tussen de aangeslotenen en de netbeheerder overeengekomen gecontracteerde transportvermogens voor afname en voor invoeding en de van toepassing zijnde doorlaatwaardes, of wanneer binnen een congestiegebied de marktomstandigheden veranderen, onderzoekt de netbeheerder de mogelijkheden om op korte termijn de benodigde transportcapaciteit en de aanwezige transportcapaciteit met elkaar in overeenstemming te brengen. De netbeheerder onderzoekt daartoe:
 - a. de mogelijkheid om door middel van technische maatregelen anders dan netverzwaring de beschikbare transportcapaciteit te vergroten;
 - b. de mogelijkheid overeenkomstig artikel 9.1, eerste lid, het optreden van fysieke congestie op te lossen;
 - c. volgens de procedure van de artikelen 9.9 tot en met 9.11, de mogelijkheid om congestiemanagement overeenkomstig paragraaf 9.9 en 9.10 toe te passen;
 - d. in het geval van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, de mogelijkheid om overeenkomstig artikel 9.1, tweede en derde lid het optreden van fysieke congestie op te lossen.

Artikel 9.12, eerste en tweede lid, van de Netcode elektriciteit bepalen:

1. De netbeheerder past de vrijstellingen voor productie uit artikel 4a.1, onderdeel a, subonderdeel 2°, artikel 4a.2, onderdeel a, subonderdeel 2°, artikel 4a.3, onderdeel a, subonderdeel 2°, artikel 4a.3, onderdeel b, subonderdeel 2°, artikel 4a.4, eerste lid, onderdeel a, subonderdeel 2° en artikel 4a.4, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel 2°, van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas toe indien de op grond van deze vrijstellingen aan te sluiten of aangesloten productie afkomstig is van elektriciteitsproductie-eenheden die, overeenkomstig artikel 3.15, dertiende lid, automatisch, voldoende snel en selectief kunnen worden afgeschakeld of afgeregeld zonder dat ook verbruik mee wordt afgeschakeld, behoudens verbruik dat gerelateerd is aan die elektriciteitsproductie-eenheid.
2. In aanvulling op het eerste lid geldt dat de netbeheerder de vrijstellingen voor productie uit artikel 4a.1, onderdeel a, subonderdeel 2°, artikel 4a.2, onderdeel a, subonderdeel 2°, artikel 4a.3, onderdeel a, subonderdeel 2°, artikel 4a.3, onderdeel b, subonderdeel 2°, artikel 4a.4, eerste lid, onderdeel a, subonderdeel 2° en artikel 4a.4, eerste lid, onderdeel b, subonderdeel 2°, van het Besluit investeringsplan en kwaliteit elektriciteit en gas toepast indien de op grond van deze vrijstellingen aan te sluiten of aangesloten elektriciteitsproductie-eenheid tevens voldoet aan de eisen van artikel 13.22, onafhankelijk van de grootte van de maximumcapaciteit van de aan te sluiten elektriciteitsproductie-eenheid.